

Használati útmutató

VAK-Monitor (készségek és háttérismeretek)

Prof. Dr. Maurice de Greef i.s.m. MSc. Mieke de Haan MLD

Az eszköz (a VAK-Monitor) többféleképpen használható. Egyrészt a résztvevő háttértudásának feltérképezésére, a tanulmányi pályaeorientáció során a felvétel időpontjában. Másrészt az eszköz alkalmas a tanulási folyamat hatásainak feltérképezésére is. Az útmutató elmagyarázza, hogyan és mikor lehet használni és alkalmazni.

A. A VAK-Monitor tartalma

Mint említettük, az eszköz úgy a felvétel időpontjában, mint a tanulási folyamat során egyaránt bevehető. A felvétel idején az 5. fejezet kivételével az összes fejezet használható. Ha egy tanulási folyamat hatását szeretné felmérni, akkor az 1–4. fejezeteket használja az elején, az 1–5. fejezeteket pedig a második méréshez. Természetesen azokat a fejezeteket kell használni, amelyek hatását mérni akarjuk. Az eszköz ezért komponensenként és néha alkomponensenként is használható. Az öt fejezet a következő:

- 1) Általános adatok
- 2) Alapkészségek: nyelvi, számolási és digitális készségek
- 3) Készségek otthoni, iskolai és munkahelyi használatra
- 4) Tanulási készségek
- 5) A tanulási környezet

Rögzített fejezetek

Ha a VAK-Monitort a felvétel során használja, akkor hasznos az 1-4. fejezetek alkalmazása.

Ha valaki egy tanulási folyamat hatását szeretné megjeleníteni, akkor az 1. fejezetet (általános adatok) kell elvégeznie az első mérésben a tanulási folyamat szempontjából releváns fejezetekkel együtt. A második mérés során, a tanulási folyamat végén az 5. fejezetet (a tanulási környezet) is el kell elvégezni.

Fejezetek kiválasztása

Kívánság szerint a 2., 3. és 4. fejezetek alfejezetei külön külön is felhasználhatók. Lényeges azonban, hogy amennyiben mérni szeretnénk a tanulási folyamat hatását, akkor ugyanazokat az (al)fejezeteket kell figyelembe vennünk a tanulási út elején, mint annak végén. Így eldönthetjük, hogy a 2A, 2B, 2C, 3A, 3B, 3C vagy 4 (al)fejezeteket, vagy ezek kombinációját szeretnénk-e alkalmazni. Az (al)fejezetek kiválasztása tehát attól függ, hogy mit akarunk mérni a VAK-Monitor segítségével, azaz mire vagyunk kíváncsiak. Az 1. fejezet "Általános adatok" és az 5. fejezet "A tanulási környezet" mellett a további fejezetek lényegi összetevői az alábbiak:

- 1. Általános adatok (beleértve a nemet, életkort, származást, iskolai végzettséget)
- 2. Alapkészségek: nyelvi, számolási és digitális készségek
 - A. Nyelvi készségek (beleértve a szókinccset is)
 - B. Számolás
 - C. Digitális készségek
- 3. Készségek otthoni, iskolai és munkahelyi használatra
 - 3.A Általános készségek otthoni, iskolai és munkahelyi használatra
 - A.1 Feladatvégzés
 - A.2 Problémamegoldás

- A.3 Együttműködés
- A.4 Kritikus gondolkodás
- 3.B A saját kompetenciákra és karrierre összpontosító készségek
 - B.1 Karrierfejlesztés
 - B.2 Profilfejlesztés
 - B.3 Önreflexió
- 3.C A szakmai gyakorlathoz és a munkához szükséges speciális készségek
 - C.1 Erőforrás gazdálkodás
 - C.2 A normák tudatosítása
- 4. Tanulási készségek
- 5. A tanulási környezet (beleértve a tanári, tanulási tevékenységeket és anyagokat, valamint a transfert)

Háttérismeretek és útmutatás az ügyintézés során

A rögzített intelligencia, amit tudunk és megértünk a körülöttünk lévő világból, nagyrészt tanult. A rögzített intelligenciát az egyes emberek "merevlemezének" is tekinthetjük: tudásrészecskékből áll, képek és szavak kombinációja formájában. Együttesen egy tudáselemet alkotnak egy diák vagy résztvevő "merevlemezén". És ez az a rögzített intelligencia, amelyet az oktatás révén növelni tudunk.

Nem mindenkinek van azonos méretű merevlemez, és a túl kicsi merevlemezrel rendelkező hallgatókat vagy résztvevőket megakadályozhatja a tanfolyam sikeres elvégzésében. Kevésbé tudják követni a foglalkozásokat, elvégezni a feladatokat és a tesztek, vagy ehhez aránytalanul sok erőfeszítésre lenne szükségük. Ennek egyik oka lehet, hogy nem ismerik a képekhez tartozó szavakat, vagy akár maguk a képek is ismeretlenek számukra. Ennek hátterében gyakran egy túlságosan korlátozott tapasztalati világ áll.

A rögzített intelligenciát úgy tudjuk nyomon követni, hogy megvizsgáljuk, hogy a tanuló vagy résztvevő háttértudása mennyire elegendő a képzés során elhangzó órák, feladatok és beszélgetések követéséhez.

Ha a háttérismeretek bővítésének fontosságáról szeretnénk felvilágosítani a diákokat és a résztvevőket, akkor azt mondhatjuk nekik: *"Tapasztalatokat szereztél az életedben, és képet alkottál a körülötted lévő világról. És ezt szavakba is öntheted. Szeretnénk segíteni, hogy ez jobban menjen, hogy az órák, a feladatok és a tesztek könnyebbé váljanak a számodra."*

A VAK-Monitor alkalmazása során a következő kérdések fontosak:

- Mondja el a résztvevőknek és a tanulóknak, hogy a lényeg egy objektív kép kialakítása, és nem az, hogy ki éri el a legmagasabb pontszámot. Ha az elején mindenben magas pontszámot érnek el, akkor egyrészt nem tudjuk mérni a változást, másrészt felmerül a kérdés, hogy mennyire objektíven értékelték önmagukat.
- Magyarázza el, miért töltik ki a kérdőívet: *"A háttérismeretek meghatározásáról vagy a háttérismeretek előrehaladásának méréséről van szó azzal a céllal, hogy tisztázzuk, mire van még szüksége vagy mit tanulhat még"*.
- Kérjük, magyarázza el a kérdőív egyes fejezeteinek elemeit.
- Ha a kérdőív valamely fejezetének egyes részei nem relevánsak, kérje meg a hallgatót vagy a résztvevőt, hogy a legalacsonyabb pontszámot jelölje be (azaz 1-et).

- Adjon időt a résztvevőknek vagy a tanulóknak a kérdőív kitöltésére a foglalkozás során. Ha bármilyen kérdésük van a kitöltés során, bármikor feltehetik. Magyarázzon el egy kérdést, ha szükséges, de ne befolyásolja a tanuló választát.

A "tanulási út" időtartama és formája a hatásmérésben

Ideális esetben 12-15 hétnek kell lennie a tanulási út kezdete és vége között, hogy mérni lehessen a hatást. Kivételesen esetenként szóba jöhet egy 10 hétig tartó tevékenység is (De Greef, Segers és Verté, 2010). A kutatások azt mutatják, hogy a tanulási pályák intenzitása nem a legnagyobb befolyással bíró tényező. A folyamat tartalma és formája meghatározóbb. A következő tényezők segíthetik elő a tanulási út sikerét (De Greef, 2022. 5. o.):

- Képzett tanár jelenléte, aki segíti a résztvevőt vagy a hallgatót a tanultak gyakorlati alkalmazásában, támogatja a résztvevőt vagy a tanulót a tanulás során felmerülő problémákkal kapcsolatban, és megdicséri a résztvevőt vagy a hallgatót a sikeres tanulási mozzanatokban.
- Az önirányítást elősegítő, a résztvevők és a tanulók közötti interakciót elősegítő, szinterszerűen megfelelő, a tanulási célhoz vagy a fejlesztendő készségekhez illeszkedő tananyagok és tevékenységek jelenléte.
- Transzfer potenciál, vagy a tanultak gyakorlati alkalmazásának lehetősége.

A kutatások azt mutatják, hogy a személyes tanulás és ezért a tanár jelenléte nagy jelentőséggel bír az alacsony iskolai végzettségűek számára (De Greef és Bohnenn, 2011).

Hivatkozások

De Greef, M. (2022). *A 16–23 éves fiatalok képzési programjainak sikertényezői*. Brüsszel: Vrije Universiteit Brussel.

De Greef, M. és Bohnenn, E. (2011). *A digitális tanulás támogatása és tanúsítása alacsony képzettségű munkavállalók számára: A digitális tanulási és gyakorlati környezet keretrendszere*. 's-Hertogenbosch: Artéduc.

De Greef, M., Segers, M. és Verté, D. (2010). A SIT fejlesztése, a felnőttoktatási programok társadalmi befogadásra gyakorolt transzfer hatásainak értékelésére szolgáló eszköz, *Tanulmányok az oktatásértékelésről* (36), 42-61.

B. A VAK-Monitor használati útmutatója

1. fázis: Első tesztpillanat: Lépésről lépésre terv

Az alábbiakban bemutatjuk a VAK-Monitor első kitöltésének lépéseit egy diákkal vagy résztvevővel.

Szeretné, ha a weboldalt hangosan felolvasnák? Telepítse a "Hangos olvasás" alkalmazást. Ezt ezen a weboldalon teheti meg: <https://readaloud.app/>. Először válassza ki a böngészőt, és kattintson a 3 jelzett böngésző egyikére. A következő oldalon egy rövid videó található az olvasási funkció használatáról.

1. lépés: Bejelentkezési kódok

A hallgatónak vagy a résztvevőnek rendelkeznie kell egy használható e-mail címmel. Ez lehet egy privát e-mail cím vagy egy olyan e-mail cím, amelyet a tanulmányi program kapcsán kapott. Ha nincs ilyen a résztvevők vagy a diákok (némelyike) vagy az egész csoport számára, használhatnak fiktív e-mail címeket is.

2. lépés: A VAK-Monitor

Ugrás: www.vak-monitor.nl.

3. lépés: Jelentkezzen be

- Kattintson a jobb felső sarokban található gombra: "Regisztráció".
- Kérje meg a tanulót/résztvevőt, hogy adja meg az e-mail címét.
- Kérje meg a tanulót/résztvevőt, hogy találjon ki egy jelszót, és írja be kétszer. Fontos, hogy emlékezzenek rájuk, és ezért írják le valahova!
- Ezután válassza a "Regisztráció" lehetőséget.

4. lépés: Töltse ki a kérdőívet

- Kattintson a "Kérdőív indítása" gombra.
- Jelölje be az "Igen, egyetértek" melletti négyzetet.
- Kattintson a Folytatás gombra.

Tanárként válassza ki a kívánt fejezeteket. Így előkészíti a kérdőívet, és a résztvevő vagy a hallgató maga töltheti azt ki. Ne hagyja, hogy a tanuló maga döntsön! A céltól függően választandók ki a 2., 3. és 4. fejezetek, illetve alfejezeteik. A hatás méréséhez azonban ugyanazokat az (al) fejezeteket kell kiválasztani a tanulási folyamat elején, mint annak végén. A tanár tehát eldöntheti, hogy a 2A, 2B, 2C, 3A, 3B, 3C vagy 4 fejezeteket kívánja-e használni, vagy ezek kombinációját. Az (al)fejezetek kiválasztása tehát attól függ, hogy mit akar mérni a VAK-Monitor segítségével, azaz mire kíváncsi. Ha a kérdőív valamely része nem releváns, kérje meg a hallgatót vagy a résztvevőt, hogy a legalacsonyabb pontszámot jelölje be (azaz 1-et). Az 1. fejezet "Általános adatok" automatikusan csak az első alkalommal kerül kitöltésre.

- Az 1. rész "Általános adatok" és az 5. rész "A tanulási környezet" mellett a további fejezetek lényegi összetevői az alábbiak:
 - 2. Alapkészségek: nyelvi, számolási és digitális készségek:
 - A. Nyelvi készségek (beleértve a szókinccset is)
Képes a megfelelő nyelvhasználatra az iskolában, a szakmai gyakorlaton vagy a munkahelyen?
 - B. Számolás
Jó matematikából az iskolai, szakmai gyakorlaton vagy munkahelyi feladatokhoz?
 - C. Digitális készségek

Jól bánik a digitális eszközökkel, és el tudja intézni a dolgokat online az iskolában, a szakmai gyakorlaton vagy a munkahelyen?

- 3. Készségek otthoni, iskolai és munkahelyi használatra
 - 3.A Általános készségek otthoni, iskolai és munkahelyi használatra
 - A.1 Feladatvégzés
Jól el tudja végezni a feladatait?
 - A.2 Problémamegoldás
Meg tudja oldani a problémákat?
 - A.3 Együttműködés
Tud másokkal együtt dolgozni?
 - A.4 Kritikus gondolkodás
Átlátja és fel tudja használni az új információkat?
 - 3.B A saját kompetenciákra és karrierre összpontosító készségek
 - B.1 Karrierfejlesztés
Tudja, mit szeretne csinálni a jövőben?
 - B.2 Profilfejlesztés
Tudja, hogyan fejlesztheti önmagát?
 - B.3 Önreflexió
Tudja, mire képes, mit szeretne és mit tart fontosnak?
 - 3.C A szakmai gyakorlathoz és a munkához szükséges speciális készségek
 - C.1 Erőforrás gazdálkodás
Ha valamit szeretne megcsinálni, képes biztosítani az ahhoz szükséges dolgokat?
 - C.2 A normák tudatosítása
Képes másokkal együtt követni a megfelelő utasításokat?
- 4. Tanulási készségek
Hogyan tanul?
- Kattintson a Folytatás gombra.
- Töltse ki a kérdőívet.
- Az utolsó kérdés után kattintson az "Eredmény megtekintése" gombra.
- ***Alaposan beszélje át ezeket a pontszámokat a résztvevővel vagy a diákkal. Ez egy pillanatfelvétel és önreflexió. Tehát az ember néha túl- vagy alulbecsüli önmagát. Az eredmények helyes értelmezéséhez valóban szükség van egy beszélgetésre! A résztvevő az eredményeket a tanárral együtt bármikor megtekintheti e-mail címe és jelszava segítségével.***

5. lépés: Jelentkezzen ki

- Kattintson a neve melletti "nyílr", majd a "Kijelentkezés" gombra.

TANÁRKÉNT SZERETNÉ TUDNI AZ ÖSSZES RÉSZTVEVŐ VAGY DIÁK PONTSZÁMÁT? KÜLDJÖN EGY E-MAILT A MAURICE DE GREEF (RICEDEGREEF@GMAIL.COM) CÍMRE, JELEZVE, HOGY MELY E-MAIL CÍMEKRŐL SZERETNÉ MEGKAPNI AZ EREDMÉNYEKET. AZ EREDMÉNYEKET AZ ÁLTALÁNOS ADATOKKAL EGYÜTT A LEHETŐ LEGHAMARABB MEGKAPJA.

2. fázis: Második adatgyűjtési pillanat: Lépésről lépésre terv

Az alábbiakban bemutatjuk a VAK-Monitor második alkalommal történő kitöltésének lépéseit egy hallgatóval vagy résztvevővel együtt. Erre akkor kerül sor, ha hatást szeretnénk mérni. Nem szükséges, ha a VAK-Monitort csak egyfajta felvételi vagy orientációs eszközként használjuk.

1. lépés: A VAK-Monitor

Ugrás: www.vak-monitor.nl.

2. lépés: Jelentkezzen be

- Kattintson a jobb felső sarokban található gombra: "Bejelentkezés".
- Kérje meg a tanulót/résztvevőt, hogy adja meg az e-mail címét. Ugyanazt, mint az első alkalommal.
- Kérje meg a tanulót/résztvevőt, hogy adja meg azt a jelszót, amelyet az első mérés során is megadott.
- Ha elfelejtette a jelszót, hozzon létre egy újat. Ezt a megadott e-mail címre küldött linken keresztül teheti meg. Ehhez válassza az "elfelejtett jelszó" lehetőséget, és adja meg a használt e-mail címet.
- Ezután válassza a "Bejelentkezés" lehetőséget.

3. lépés: Töltse ki a kérdőívet

- Kattintson a "Kérdőív indítása" gombra.
- Jelölje be az "Igen, elfogadom" melletti négyzetet.
- Kattintson a Folytatás gombra.
- Válassza ki a megfelelő fejezeteket. A hatás méréséhez azonban ugyanazokat az (al)fejezeteket kell kiválasztani a tanulási folyamat elején, mint annak végén. Az 1. fejezet "Általános adatok" automatikusan csak az első alkalommal, az 5. fejezet "A tanulási környezet" pedig csak a második alkalommal kerül kitöltésre.
- Kattintson a Folytatás gombra.
- Töltse ki a kérdőívet.
- Az 5. fejezet utolsó kérdése után kattintson az "Eredmény megtekintése" gombra.
- **Alaposan beszélje át ezeket a pontszámokat a résztvevővel vagy a diákkal. Ez egy pillanatfelvétel és önreflexió. Tehát az ember néha túl- vagy alulbecsüli önmagát. Az eredmények helyes értelmezéséhez valóban szükség van egy beszélgetésre!**

5. lépés: Jelentkezzen ki

- Kattintson a neve melletti "Ifelelé mutató nyílra", majd a "Kijelentkezés" gombra.